

EG VIL BRÓTA STUTTSKYGDA POLITIKKIN

VIJÓNIR VANTA Í FØROYSKUM **POLITIKKI**. BESTA PRÓGVÍÐ ER, AT VIT TOSA **ENN** UM SOMU **NÝSKIPANIR** SUM FYRI **40** ÁRUM SÍÐANI. **FRAMSTIGINI** ERU SO **SMÁ**, TÍ VIT HAVA IKKI EINA **LEIÐSLU** Í LANDINUM, IÐ VIL SETA SÆR **GREIÐ** MÁL, SKAPA **SEMJUR** OG **ÚRSLIT** FYRI AT RØKKA **MÁLINUM**. TAÐ FORÐAR **MENNINGINI** Í HESUM LANDINUM. TAÐ VAR FREMSTA **ORSØKIN** TIL, AT **KRISTINA HÁFOSS** AFTUR FÓR UPP Í **POLITIKK**

VANGAMYND

Uni Holm Johannesen
uni@sosialurin.fo

– Her eru fleiri álvarsom vandatekin. Tað er skelkandi torført at finna eitt politiskt stev í Føroyum, har vit semjast um at halda eina kós. Tað ber ikki til at stýra einum samfelag í fyra ár, og síðani venda øllum á høvdið árin eftir. Politiski leisturin er púra tilvildarligur, og her er eingin heildarætlan, sum øll taka undir við. Tað ger, at álitid á politisku skipanina minkar.

Kaffikoppurin fær einki uppmerksemi. Hann er órørdur. Hon hevur púrasta gloymt kaffið, sum hon skonkti sær fyri hálvum tíma síðani. Hetta álvarsama prátið hevur nógv størri týðning just nú. Havnarkvinnan við eyðkenda fruntinum sigur iðin frá, hvussu torført tað er at fáa rationellar politiskar semjur í hesum landinum. Orðini rapa úr henni hesa lötuna. Prátið fevnir víða. Hon nemur við øll tey átrokandi málini, sum miðlarnir jabba um hvønn dag, og hon grundgevir gjølla. Allir smálutir verða snaraðir. Fiskivinnan. Flogferðaseðlar. Fólkafráflyting. You name it.

Hon hevur stigið inn aftur á politiska pallin við manér. Seinastu mánaðirnar hevur 36 ára gamla Kristina Háfoss funnist hvassliga at verandi samgongu, og tað ger hon aftur nú. Óskiljandi.

Tað sigur hon fleiri ferðir um tað, sum fer fram í lötuni. Hóast hørðu atfinningarnar, er hon eins síðilig og rólíg, sum hon plagar, tá hon ber síni sjónarmið fram. Stórt sjálvsálit. Hon er eitt stórt smíl, tá hon endar sínar setningar.

Bara kaffikoppurin stendur framman fyri henni á stovuborðinum í heiminum í Kálvagerði í Havn. Tað eru sjei dagar síðani, at hon fekk yvirlitið yvir evnini, sum samrøðan fór at snúgva seg um. Hon hevur ikki skrivað stikkorð ella nakað líknandi niður á pappír. Men hon er væl fyrireikað og veit akkurat, hvat hon skal svara.

Rótfest í familjuni

Abbi Kristinu er gamla sjálvstýrskempan Louis Zachariasen, sáli. Hann er best kendur fyri sín ótroystiliga bardaga at vinna føroyska málinum betri sømdir. Meðan hann virkaði sum ársvikarur í Kirkjubø og á Velbastað, sýtti hann fyri at undirvísa á donskum, sum var høvuðsmál og høvuðsendamálið við frálæruni í føroysku skúlinum í 1913. Lóg varð brotin, og lóg skal brótast, bar hann alment fram hetta árið. Úrslitið varð, at donsku ríkismyndugleikarnir noktaðu honum fast lærarastarv, til hann hevði tikið undir lógnum og reglugerðnum, sum skúlin virkaði undir. Tað vildi hann ikki, og fór frá í 1915. Louis Zachariasen varð seinni

blaðstjóri á Tingakrossi, skrivaði bókur og var landsstýrismaður fyri Sjálvstýrisflokkinn í fyrsta landsstýrinum, tá heimastýrislógin fór at virka í 1948.

Hóast hann andaðist í 1960, 15 ár fyri at Kristina Háfoss varð borin í heim, hava hugsanirnar um einar frælsar Føroyar altíð verið rótfestar í familjuni. Sum ein bjartskygdur spíri var hon yngsta konufólk nakrantíð, sum varð vald í Løgtingið fyri Tjóðveldi í 2002. 26 ár var hon tá. Løgtingsarbeiðið var hennara fyrsta starv í Føroyum, eftir at hon og maðurin vóru flutt heim eftir loknan lestur.

Tjóðveldi hevur sitið á politisku síðulinjuni síðani 2004, sæð burtur frá tíðarbilunum við CHE-samgonguni í 2008 og minnilutasamgonguni saman við Sambandsflokkinum, Javnaðarflokkinum og Framsókn í fjør. Onkursvegna hevur áhugin fyri at samstarva við Tjóðveldi verið sörur hesi árin.

– Vit eru ikki bombastisk. Vit hava greið mál og líta frameftir. Framstigini eru so smá í Føroyum, tí vit mangla eina politiska leiðslu, ið megnar og torir at seta sær stór mál fyri landið og at skapa neyðugu semjurnar. Ein spurnarkanning í 2008 vísti, at 80 prosent av føroyingum vilja hava fullveldi, men ivamálið millum fólk er, nær lötan er tann rætta. Eg ivist heldur ikki í, at ein fólkaatkvøða í morgin hevði prógvað, at undirtøka er fyri fullveldisleiðini. Vit

royna at flyta okkum nærri røttu lötuni, men tað krevur greið mál, samstarv og nýskipanir, nakað politiska leiðslan als ikki hevur framt hesi seinastu árin. Politisku avgerðirnar eru ofta stuttskygdar og grundaðar á lokal áhugamál. Tað forðar menningini í hesum landinum. Eg eri landspolitiskari og vil menna alt landið. Tað krevur millum annað nakrar stórar og sterkar kommunueindir, og at vit hava eina heildarætlan, sigur hon.

Kristina nevnr sum dømi, at tá samferðsluútbýggingar verða framdar, skal ein heildarætlan gerast, so økið og landið fáa sum mest burtúr. Eitt nú átti avgerð um nýtt arbeidsbýti og samstarv millum útbúgvingarnar í Kambsdali og Klaksvík, og samstarv millum Klaksvíkar Sjúkrahús og Landsjúkrahúsið, verið partur av ætlanini at binda norðuroyggiar saman við Eysturoynni. Tá høvdu norðoyingar og landið fingið munandi meira gagn av undirsjóvartunnlinum.

– Men tað verður fyrst hugsað um hetta, tá samferðsluútløgan er gjørd, og tá tykist verða trupult at fáa landspolitiskar avgerðir, slær hon fast og minnr nakrar ferðir á, at landspolitiskarar skulu føra politikk fyri alt landið.

Kristina varð ikki afturvald á lögtingsvalinum í 2004. Hóast hon legði stórt arbeiði eftir seg, var hon ikki nóg eyðsýnd, sigur hon í dag. Tá

